

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Turkish Language & Literature Research

Sayı/Issue 13 (Aralık/December 2023), s. 1462-1483.

Geliş Tarihi-Received: 28.09.2023

Kabul Tarihi-Accepted: 07.11.2023

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1368016

Nöro eğitim Perspektifi ile Öğrenmeyi Etkileyen Unsurlara İlişkin Keman Öğrencilerinin Görüşleri

Violin Students' Views on the Factors Affecting Learning with a Neuroeducational Perspective

Bilge ÖZEL*
Mehmet EFE**

Öz

Disiplinlerarası bir bilim dalı olan nöro eğitim, psikoloji, eğitim ve bilişsel nörobilim alanlarından yararlanarak öğrenme süreçleri ile ilgili eğitim dünyasına önemli veriler sunmaktadır. Bu çalışmada nöro eğitim literatürüne dayanılarak öğrenmeyi etkileyen unsurlar belirlenerek bu unsurlar ile ilgili keman eğitimi alan öğrencilerin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Günümüzde bilimsel alanlar ve sanat arasında giderek artmakta olan bir etkileşim söz konusudur. Dolayısıyla, bu çalışma müzik eğitimi alanında yapılan özgün bir araştırma olduğu ve bu yönüyle literatüre katkı sunacağı için önemlidir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden olan fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırma evrenini Türkiye'deki üniversitelerde keman eğitimi alan öğrenciler oluştururken, örneklemi amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenen 20 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin sunduğu bilgiler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmada tekrar stratejisini uygulama biçimleri, düzenli çalışmanın sağladığı katkılar, öğrenmeyi etkileyen duyu durumları, egzersiz yapmanın sağladığı katkılar, motivasyonu düşüren etmenler, motivasyonu yükselten etmenler, akran iş birliği ve müzik topluluklarında bulunmanın sağladığı katkılar öğrenci görüşleri ekseninde ele alınmıştır. Ulaşılan sonuçlar çerçevesinde öğrenciler, eğitimciler ve araştırmacılara yönelik birtakım önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nöro eğitim, keman eğitimi, öğrenme.

Abstract

Neuroeducation, which is an interdisciplinary branch of science, provides important data to the education world about learning processes by making use of the fields of psychology, education and cognitive neuroscience. In this study, it was aimed to determine the factors affecting learning based on the neuroeducational literature and to examine the opinions of students who received violin education about these factors. Today, there is an increasing interaction between scientific fields and art. Therefore, this research is important as it is an original research in the field of music education and will contribute to the literature in this respect. In the research, the phenomenology approach, which is one of the qualitative research

* Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, e-posta: bilgeozel1988@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4857-652X.

** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi ABD, e-posta: efesworld@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8118-4910.

designs, was used. While the research population consists of students studying violin at universities in Turkey, the sample consists of 20 students determined by the purposeful sampling method. The information presented by the students was obtained with a semi-structured interview form. Content analysis was applied in the analysis of the data. In the study, the ways of applying the repetition strategy, the contributions of regular work, the emotional states that affect learning, the contributions of exercise, the factors that decrease motivation, the factors that increase motivation, the contributions of peer cooperation and being in musical ensembles are discussed in the axis of student opinions. Within the framework of the results, some suggestions for students, educators and researchers are included.

Keywords: Neuroeducation, violin education, learning.

Giriş

Eğitim, toplumsal yaşamda süregelen, bireylerin kalıtsal özelliklerinin geliştirildiği, içinde bulunulan çevre ve kültürün şekillendirdiği bir olgudur. Bireyin kendini gerçekleştirme, iletişim kurma, ihtiyaçlarını karşılama ve öğrenme gibi becerilerinin geliştirilmesi eğitim ile gerçekleştirilmektedir (Gül, 2004, s. 4-5). Bireylerin yaşamlarında önemli bir rol oynayan ve gelişimlerine katkıda bulunan en önemli eğitimlerden biri de müzik eğitimidir. Müzik eğitimi temel müzik öğeleri vasıtasıyla, bireyin kendi yaşantısı yoluyla amaçladığı müzikal davranışları edindiren ve geliştiren bir eğitim sürecidir (Çuhadar, 2016, s. 5). Müzik eğitiminin en önemli kollarından biri çalgı eğitimidir. Uzun bir öğrenme süreci gerektiren çalgı eğitimi, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, belli bir program çerçevesinde ilerlemektedir (Yalçınkaya vd., 2014, s. 3).

Eğitim ve öğretimin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel unsurlarının tümünün sergilenmesi bakımından çalgı eğitimi çok boyutlu bir yapıya sahiptir (Büyükkayıkçı, 2008, s. 19). Bunun bir sonucu olarak, çalgı eğitimi süresince çeşitli yaklaşımlar, teknikler ve stratejiler uygulanmaktadır. Çalgı eğitiminin alanlarından biri olan keman eğitimi, istenilen davranışların kazandırılmasında öğrenme ve öğretme stratejilerinin önemli olduğu bir süreçtir. Şendurur (2001, s. 146) bu sürecin verimli geçirilebilmesi ve istenilen hedefe ulaşılabilmesi için ilgili davranışların geliştirilmesinde öğrenme stratejilerinin ve tekniklerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda, keman eğitimindeki öğrenme davranışlarının edinilmesinde şart olan stratejilerin incelenmesi ve farklı bilimsel perspektifler ile açıklanması önemli bir husustur.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte, bilim dalları arasındaki etkileşim artmaya başlamıştır. Bunlardan biri de temel olarak merkezî sinir sistemini inceleyen ve birçok bilimsel alanla ilişkili olan nörobilimdir. Disiplinlerarası bir yapıya sahip olan nörobilim, çeşitli alanlarla etkileşim halindedir ve bu alanlara dair yeni keşifler ve çözümlenici yaklaşımlar sunmaktadır. Nörobilim birçok alan ile olduğu gibi eğitim ile de etkileşim içindedir. Bu etkileşimden doğan nöroeğitim, bilişsel nörobilim, psikoloji ve eğitim alanındaki verileri sentezleyerek öğrenme ortamlarına aktarmaktadır. Eğitimin temelinde bilişsel bir öğrenme süreci olduğu, öğrenme de bir süreç olarak beyinde meydana geldiği için nörobilimden elde edilen veriler eğitim alanı ile bir kombinasyon oluşturmaktadır (Dündar & Ayvaz, 2016, s. 4). Bu kombinasyon sonucunda ortaya çıkan araştırmalar, öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili eğitimcilerin istifade edebileceği veriler sağlamaktadır. Eğitim dünyasına önemli perspektifler sunan nöroeğitim, farklı bilim insanlarınca eğitsel nörobilim veya zihin, beyin ve eğitim alanı şeklinde adlandırılmaktadır (Taşkın Şereflioğlu ve Kılıç Mocan, 2021, s. 2). Literatürde bu biçimde farklı isimlerle anılan nöroeğitimin gelişim sürecinde nörobilimsel teknolojilerin önemli bir payı vardır. Nöroeğitim, işlevsel beyin görüntüleme tekniklerinden elde edilen verilerle, davranışsal metotların entegre edilerek öğretme ve öğrenme durumlarına açıklık getirildiği bir alandır (Varma vd., 2008, s. 1). Bu alanın öğrenmenin nöral temellerini

inceleyerek öğrenmeye etki eden faktörleri ortaya çıkarması, eğitim uygulamalarının yapılandırılması noktasında oldukça önemlidir. Öğrenme ile ilgili süreçleri inceleyerek daha etkili öğretim metodları, müfredatlar ve eğitim politikaları ortaya çıkaran nöroegitim, multidisipliner yapısıyla adeta bir köprü niteliğindedir (Carew ve Magsamen, 2010, s. 1). Her türlü öğrenme ortamının bilim rehberliğinde dizayn edilmesi gerektiği ile ilgili veriler sunan nöroegitim, hiç kuşkusuz uzun soluklu ve çok boyutlu bir yapıya sahip olan keman öğrenim sürecine de önemli veriler sunmaktadır. Teknik ve müzikal ifade unsurlarının bir arada bulunduğu keman eğitimi, yalnızca fiziksel bir eylem olmayıp, zihinsel ve psikolojik öğeleri de bünyesinde barındıran bir eğitim sürecidir. Bu nedenle; nöroegitimsel araştırmalardan ortaya çıkan verilerin keman eğitimindeki öğrenme durumlarına bilimsel bir anlayış getirerek özellikle eğitimcilere ve öğrencilere bütüncül bir bakış açısı sağlaması mümkündür. Gruhn ve Rauscher'e (2007, s. 267) göre öğretmenlerin, öğrenmenin nöral mekanizmaları hakkında bilgi sahibi olması, öğretim biçimlerini düzenlerken öğrencilerin zihinsel durumlarına göre adapte etmelerini sağlamaktadır. Aynı zamanda; öğrencilerin de bu konudaki farkındalığı, verimli ve başarılı bir öğrenim süreci için şarttır. Öğrenme-öğretme süreçlerinde beden, zihin, beyin arasındaki uyum üzerine öğretmenler ve öğrenciler üzerinde bir farkındalık oluşturan nöroegitim, öğrenme sürecine katkıda bulunan bilişsel, sosyal ve duygusal unsurların anlaşılmasını sağlamaktadır (Amran vd., 2019, s. 4). Bu bakımdan, keman eğitiminin nöroegitim perspektifi ile incelenmesi, eğitimciler ve öğrenciler için bütüncül bir bakış açısı sağlayarak en etkin öğrenme ortamının yaratılmasına yardımcı olacaktır.

Bu araştırmada nöroegitim literatürü derinlemesine incelenerek öğrenmeyi etkileyen unsurlar ortaya çıkarılmıştır. Söz konusu unsurlar düzenli çalışma, tekrar, duygular, motivasyon, egzersiz ve sosyal çevre (akran iş birliği ve topluluk içerisinde bulunma) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın amacı, belirtilen unsurlar bağlamında keman eğitimi alan öğrencilerin kendi deneyimlerine dayanarak aktardıkları görüşleri incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problemi "Nöroegitim perspektifiyle öğrenmeyi etkileyen unsurlara ilişkin keman öğrencilerinin görüşleri nasıldır" şeklinde belirlenmiştir. Bu ana problem ekseninde şu sorulara yanıt aranmıştır.

1. Görüşmeye katılan öğrencilerin buldukları üniversitelere, öğrenim düzeylerine ve keman çalma deneyimlerine ilişkin bilgiler nelerdir?
2. Öğrencilerin görüşlerine göre düzenli çalışma ve öğrenme arasındaki ilişki ile düzenli çalışma ve egzersiz yapmanın sağladığı katkılar nasıldır?
3. Öğrencilerin görüşlerine göre tekrar stratejisini uygulama biçimleri, öğrenme sürecini etkileyen duygu durumları, motivasyonu düşüren etmenler, motivasyonu yükselten etmenler, akran iş birliği ve müzik topluluklarında bulunmanın keman öğrenimine sağladığı katkılar nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, Nöroegitim perspektifi ile öğrenmeyi etkileyen unsurlara ilişkin keman öğrencilerinin görüşlerinin incelendiği nitel bir araştırmadır. Nitel araştırmalar belirlenen bir problemin çözümüne yönelik gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama araçlarını kullanarak sorgulayıcı ve yorumlayıcı bir özellik taşımakta olup, olayların derinlemesine olarak incelenmesine olanak vermektedir (Baltacı, 2019, s. 2). Bu çalışmada keman eğitimi alan öğrencilerin görüşlerine başvurulduğu için nitel araştırma yaklaşımlarından olan fenomenoloji (olgubilim) yaklaşımı kullanılmıştır. Fenomenoloji yaklaşımı, bir olgu veya süreci incelerken ne, nasıl, hangi soruları sorularak bu olgu veya süreçleri deneyimleyen kişilerin hangi ortak anlamları kullanarak ifade ettiğini ortaya çıkaran bir yaklaşımdır (Çelik vd., 2020, s. 5). Bu araştırmada fenomenoloji yaklaşımının

tercih edilme sebebi, keman eğitimindeki öğrenme süreçlerine ilişkin öğrencilerin deneyimlerini nöroegitim perspektifi ile incelenmek istenmesidir.

Çalışma Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerde keman eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise amaçlı örneklem yöntemi ile ulaşılan hem lisans hem de lisansüstü düzeyde bulunan keman öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örnekleme belirlenirken amaçlı örneklem yöntemlerinden olan kartopu örneklem yöntemi kullanılmıştır. Kartopu örneklem, araştırma konusu ile ilgili ulaşılan kişi vasıtasıyla diğer kişilere erişmeyi sağlayan bir yöntemdir. Örneklemin büyümesi amacıyla katılımcıların araştırmacıyı yönlendirmesi sebebiyle bu yöntem kartopu (zincirleme) adını almaktadır (Yağar ve Dökme, 2018, s. 4). Bu çalışmada ilk etapta irtibata geçilen öğrencilerin tavsiyeleri üzerine gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katkı sunabilecek diğer öğrencilere ulaşılmıştır. Yeterli sayıya ulaşılan kadar süreç bu şekilde ilerlemiş ve araştırmanın örneklem grubu oluşturulmuştur. Örneklem grubunda Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinden 20 öğrenci bulunmaktadır. Etik kurallar gereği öğrenciler Ö1, Ö2 şeklinde kodlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada öğrencilerin keman eğitimindeki öğrenme deneyimlerine ilişkin bilgi toplamak için görüşme yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda veri toplamak amacıyla kullanılan görüşme yöntemi, en temel veri toplama aracı olarak nitelendirilmektedir (Punch, 2005, s. 165). Bu çalışmada; öğrencilerin sunduğu bilgiler derinlemesine görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Derinlemesine görüşme yöntemi, katılımcıların ses kayıtları ve görüşme esnasında alınan notların metne aktarılması suretiyle, daha çok deneyimlerin veya sosyal bir durumun incelendiği araştırmalarda kullanılmaktadır (Yağar ve Dökme, 2018, s. 8). Araştırma için görüşmelere başlanmadan önce soruların değerlendirilmesi için üç alan uzmanına başvurulmuştur. Uzman geri dönüşleri sonucunda hatalar düzeltilmiş ve formlara son şekli verilmiştir.

Bu araştırma için yapılan görüşmeler Türkiye'nin 9 farklı üniversitesinden 20 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların istekleri doğrultusunda Zoom, Google Meet veya Whatsapp üzerinden online olarak yapılmıştır. Görüşme esnasında katılımcıların söyledikleri hem not alınmış hem de katılımcılardan izin almak suretiyle görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Sonrasında kayıtlar bilgisayar ortamında metne dönüştürülmüştür. Bu çalışmada görüşme için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular önceden hazırlanmakta ve görüşme sırasında araştırmacının ayrıntıya girebilmesi veya eksik kalan bir noktaya değinebilmesi için sonda soruları sorulmasına imkân tanımaktadır. Böylelikle araştırmanın amacına uygun bilgi edinmeyi kolaylaştırır (Akman Dömbekci ve Erişen, 2022, s. 6). Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formunun sağladığı olanaklar göz önünde bulundurularak, katılımcılardan daha kapsamlı bilgiler alabilmek ve anlaşılabilirliği sağlamak için bazı sorulara sonda soruları eklenmiştir. Formda yer alan sorular nöroegitim literatüründen yararlanılarak hazırlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma sonuçlarının inandırıcı olabilmesi için Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliğin mutlaka kullanılması gerekmektedir. Başkale (2016, s. 1) Lincoln'un (1982) geçerlik ve güvenilirliği inanılabilirlik, aktarılabilirlik, onaylanabilirlik ve güvenilebilirlik olarak 4 temel başlık altında sunduğunu belirtmiştir. Bir nitel araştırmanın geçerlik ve

güvenirlilik kısmında bu stratejilerden bir ya da birden fazla olması tavsiye edilmektedir. Nitel araştırmalarda inandırıcılık, bulguların gerçeğe ne derece yakın olduğunu ifade ederken; aktarılabirlik, bulguların ne düzeyde uyarlanabilir olmasını ifade etmektedir. Bununla birlikte güvenilebilirlik, benzer durumlarda benzer bulgulara erişilmesi ile ilgiliyken; onaylanabilirlik, ulaşılan bulguların katılımcılara göre şekillenmesi ve araştırmacının herhangi bir müdahalesinin olmaması durumudur (Arastaman vd. 2018, s. 15). Bu araştırmada inandırıcılığın yani iç geçerliğin sağlanması için katılımcılar ile ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Birden fazla veri toplama aracı (görüşme ve doküman incelemesi) kullanılmıştır. Bulgular kısmında araştırmacı yorumlarına yer verilmemiş, konuyla ilgili katılımcıların doğrudan alıntıları aktarılmıştır. Ayrıca bulgular kısmında yer verilen tema, kategori ve kodlar ile ilgili bir alan uzmanının görüşü alınmış ve bu doğrultuda düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini (aktarılabirliğini) sağlamak için araştırmada kullanılan amaçlı örneklemin ne olduğu ve neden o örneklemin seçildiğine dair bilgilere ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Bu araştırmada uygulanan yöntem, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci, verilerin analizi ve bulgular bölümleri ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Ayrıca görüşmelerin hangi ortamda yapıldığı ve katılımcı özellikleri ile ilgili bilgiler detaylı olarak betimlenmiştir. Araştırmanın güvenirliliğinin sağlanmasında Miles ve Huberman (1994) güvenirlilik formülü (güvenirlilik = görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılmıştır. Soru formlarının gönderildiği uzmanlardan her madde için “uygun”, “uygun değil” ve “düzeltilebilir” şeklinde görüşlerini bildirmeleri istenmiş ve bu formüle göre hesaplanmıştır. Bunun sonucunda kodlayıcılar arasındaki uyum oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen bilgiler doğrultusunda içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizinde “nedir”, “nasıl”, “neden” sorularına yanıt aranmaktadır (Metin ve Ünal, 2022, s. 3). Bu nedenle öğrencilerin keman eğitimindeki öğrenmeyi etkileyen unsurlara ilişkin nasıl düşündükleri analiz edildiği için bu araştırmada içerik analizi uygulanmıştır. Bununla birlikte öğrencilere yöneltilen sorular çerçevesinde tema, kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Sonrasında, geçerlik-güvenirliliğin sağlanabilmesi noktasında, oluşturulan bu tema, kategori ve kodlar arasındaki tutarlılığı değerlendirmesi için bir alan uzmanına başvurulmuştur. Katılımcıların sorulara verdiği cevaplar ekseninde kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar ve soruların ölçtüğü alt boyutlara göre ise kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmanın bulgular kısmında ilgili kategori içerisinde kodları temsil eden bazı öğrencilerin görüşlerine doğrudan yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamında görüşmeye katılan öğrencilere 4 tanesi kişisel bilgi sorusu olmak üzere keman eğitimindeki öğrenme durumlarıyla ilgili toplam 13 soru yöneltilmiştir. Bu bölümde “öğrenme” tema olarak belirlenmiş ve sorulara verilen cevaplar çerçevesinde kodlar, ardından da kategoriler oluşturulmuştur. Her kategoriye ait kodlar ve kodları niteleyen öğrenciler, ilgili başlık altında tablolar ile sunulmuştur. Keman öğrenimi ve düzenli çalışma arasındaki ilişki, düzenli olarak çalışmanın keman öğrenimine olan katkıları, egzersiz yapmanın keman öğrenimine olan katkıları, keman öğreniminde tekrar stratejisini uygulama biçimleri, öğrenmeyi etkileyen duyu durumları, keman öğreniminde motivasyonu düşüren etmenler, keman öğreniminde motivasyonu yükselten etmenler, keman öğreniminde akran iş birliğinin sağladığı katkılar ve müzik topluluklarında bulunmanın sağladığı katkılar şeklinde kategoriler

oluşturulmuştur. Aşağıda ilk olarak görüşmeye katılan Öğrencilerin öğrenim düzeyleri, öğrenim gördükleri üniversite, keman çalma deneyimleri ve yaşlarına ilişkin kişisel bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 1. Öğrencilerin özellikleri

Öğrenci	Üniversite	Öğrenim Düzeyi	Keman Çalma Deneyimi	Yaş
Ö1	19 Mayıs Üniversitesi	Doktora	31 Yıl	45
Ö2	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	10 Yıl	23
Ö3	Gazi Üniversitesi	Doktora	20 Yıl	27
Ö4	19 Mayıs Üniversitesi	Doktora	15 Yıl	29
Ö5	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Lisans	13 Yıl	22
Ö6	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Yüksek Lisans	10 Yıl	24
Ö7	Gazi Üniversitesi	Lisans	10 Yıl	21
Ö8	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Lisans	3 Yıl	21
Ö9	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Lisans	3 Yıl	21
Ö10	Gazi Üniversitesi	Lisans	8 Yıl	22
Ö11	Giresun Üniversitesi	Lisans	16 Yıl	31
Ö12	Gazi Üniversitesi	Doktora	15 Yıl	30
Ö13	Gazi Üniversitesi	Lisans	3 Yıl	18
Ö14	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Yüksek Lisans	10 Yıl	24
Ö15	Gazi Üniversitesi	Lisans	4 Yıl	18
Ö16	Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi	Lisans	4 Yıl	22
Ö17	Gazi Üniversitesi	Doktora	15 Yıl	29
Ö18	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans	14 Yıl	24
Ö19	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Yüksek Lisans	11 Yıl	23
Ö20	Hacettepe Üniversitesi	Doktora	15 yıl	29

Keman Öğrenimi ve Düzenli Çalışma Arasındaki İlişki ile İlgili Bulgular

Bu kategoride “keman öğrenimi ve düzenli çalışma arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna yönelik elde edilen cevaplar ekseninde her gün çalışma, bilinçli çalışmalar yapma, düzenli tekrar yapma kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 2. Keman Öğrenimi ve Düzenli Çalışma Arasındaki İlişki

Kodlar	Öğrenciler
--------	------------

Her Gün Çalışma	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö19, Ö20
Bilinçli Çalışmalar Yapma	Ö1, Ö4, Ö9, Ö11, Ö16
Düzenli Tekrar Yapma	Ö7, Ö10, Ö13, Ö17, Ö20

Tabloda görüldüğü üzere “her gün çalışma” kodu ile ilgili 12 öğrenci görüşlerini ifade etmiştir. Ö4 bu konu ile ilgili “Her gün 3 saat çalışıyorum. Düzenli bir şekilde çalışıyorum. Çünkü kemana ne kadar çok zaman ayırırsanız o kadar verim alırsınız.” Şeklinde görüş bildirirken Ö10 “Her gün en az 3 saat çalışıyorum. Düzenli bir şekilde yürütüyorum çalışmalarımı. Ben her gün düzenli çalışmama rağmen, mesela çalıştığım günün ertesinde tekrar çalıştığımda bir şeyleri kaybetmiş hissiyatına kapılıyorum. Bir önceki çalışmamda yapabildiğim şeyleri bazen yapamıyorum. Bu nedenle çalışmalarımı sık sık yapmam gerektiğini, sıcak tutmam gerektiğini düşünüyorum.” Şeklinde her gün çalışmanın önemine vurgu yapmıştır. Ö19 ise “Her gün ortalama 3 saat çalışıyorum. Müzik istikrar gerektiren bir alan ve düzenli çalışmak gerektiğine inanıyorum bu yüzden. Özellikle keman zor bir çalgı hepimizin bildiği gibi. Bu durumda elimizi sıcak tutmak için her gün çalışma yapmak gerekiyor.” İfadelerine yer vermiştir.

Tabloda yer alan ikinci kodun “bilinçli çalışmalar yapma” olduğu görülmektedir. Ö4 bilinçli çalışma yapmanın önemine dair düşüncelerini “Ne kadar mental olarak hazır olursanız olun, eğer sürekli ve bilinçli pratik yapmazsanız hemen gerilemeye başlarsınız. O yüzden düzenli olarak her gün çalışmaya özen gösteriyorum.” Şeklinde aktarmıştır. Katılımcılardan Ö16 bilinçli çalışmanın gerekliliğine ve keman öğrenimine sağladığı getirilere değinerek düşüncelerini şöyle ifade etmiştir: “Düzenli ve bilinçli pratik yapmak, parmakları sıcak tutmak için önemli. Bir öğrencinin kendine zaman ayırması, yani şu saatlerde keman çalışacağım deyip kendini ona göre ayarlaması, çok önemli. Çünkü o şekilde kendini çalışmaya hazırladığı zaman, bilinci daha açık, algıları daha açık olur. Psikolojisini de ona göre hazırlamış olur. O durumda kemana daha iyi adapte olur.” Tabloda son olarak yer alan bir diğer kodun “düzenli tekrar yapma” olduğu görülmektedir. Ö10 düzenli tekrar yapmanın neden gerekli olduğuna dair düşüncesini “Birazcık ara versem, enstrüman nankör olduğu için hemen soğuyor parmaklarım. Eğer düzenli olarak tekrar yapmazsam, çalışmazsam, kendime yeni bir şeyler katamayacağımı hissediyorum. O yüzden düzenli çalışmanın ve tekrar yapmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.” Şeklinde belirtmiştir. Katılımcılardan Ö20 ise “Bir davranışı ne kadar tekrar edersek, o konuda uzmanlaşıyoruz aslında. Ne kadar çok düzenli bir şekilde keman çalışırsak, ne kadar çok tekrar edersek, yay olsun başka diğer beceriler olsun, keman çalma becerileri konusunda o kadar uzmanlaşırız.” Diyerek keman öğrenimi ve düzenli tekrar yapma arasındaki ilişkiye vurgu yapmıştır.

Düzenli Olarak Çalışmanın Keman Öğrenimine Sağladığı Katkılarına İlişkin Bulgular

Bu kategoride “düzenli olarak çalışmanın keman öğreniminize sağladığı katkılar nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde çalışma disiplini sağlama, kasları kullanma, zaman kaybını önleme, teknik problemlerin ortadan kaldırılması kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. Düzenli Olarak Çalışmanın Keman Öğrenimine Sağladığı Katkılar

Kodlar	Öğrenciler
Çalışma Disiplini Sağlama	Ö2, Ö4, Ö14, Ö18
Kasları Kullanma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö10, Ö15, Ö17, Ö18
Zaman Kaybını Önleme	Ö2, Ö7, Ö12, Ö13
Teknik Problemlerin Ortadan Kaldırılması	Ö5, Ö12, Ö14, Ö17

Tabloda ilk olarak yer alan “çalışma disiplini sağlama” ile ilgili 4 öğrenci görüş bildirmiştir. Çalışma disiplininin sağladığı katkılarla ilgili Ö2 “çalışmadığım zamanlarda geriye gittiğimi hissediyorum. Normalde yapabildiklerimi daha zor yapıyorum. Çalışmayı aksattığınız zaman bu sefer verdiğiniz aralar çoğalmaya başlıyor. Düzenli çalışma disiplini oturttuğunuz zamanda öyle ilerliyor ve her gün çalışabiliyorsunuz. O yüzden çalışma disiplini sağlamak, her gün çalışmak ve sürekliliği sağlamak önemli.” şeklinde görüşlerini açıklamıştır. Tabloda yer alan bir diğer kod “kasları kullanma” olarak görülmektedir ve 10 öğrenci bu hususta görüş bildirmiştir. Ö1 kasları kullanmak ile ilgili “Ben düzenli bir şekilde çalışırdım. Tıpkı bir sporcu gibi. Çünkü keman teknik bir çalgıdır. Teknik düzeyin yüksek olması gerekiyor. Yani eğer kaslarınızı kullanmayı bilmezseniz, kemanda sol el ve sağ el tekniklerini nasıl yapacağınızı bilmezseniz, doğru bir çalışmaya koymak çok zor. Bunu yapabilmek içinde bir düzen gerekiyor. Yani vücudu, kasları alıştırmak gerekiyor.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Ö3 ise “Keman sadece mental bir bilgi edinme süreci değil. Psikomotor süreçleri de barındıran bir enstrüman olduğu için, beynimizle aynı oranda kasları eğitmemiz gerekiyor. Kasların eğitimi de tamamen süreç işidir. Dolayısıyla düzenli bir şekilde o kasları çalıştırmak gerekiyor ve bunu da düzenli şekilde her gün çalışarak sağlayabiliriz.” şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcılardan Ö7 kendi deneyiminden yola çıkarak kasları kullanmak ile ilgili “eğer ben bir gün çalışmazsam iki günde çıkarıyorum onun acısını. Sonuçta kas becerisine dayalı bir iş yapıyoruz. Tekrar yapılmadığında kaslar unutup.” ifadelerini kullanarak kas hafızasının keman öğreniminde ne denli önemli olduğuna vurgu yapmıştır.

Tabloda bulunan bir diğer kodun “zaman kaybını önleme” olduğu görülmektedir. Ö12 düzenli çalışmanın zaman kaybını önlediğine değinerek “Düzenli çalışılmazsa mutlaka bir gerileme söz konusu oluyor. Yani düzenli çalışılmadığında, zaman kaybı oluyor. Önceki bulunduğunuz noktayı yakalamak zaman alıyor. O nedenle düzenli çalışmanın olumlu bir etkisi var keman öğreniminde.” şeklinde düşüncelerini açıklamıştır. Ö13 ise bu konuyla ilgili “her gün tekrar yapmadığımız zaman, bu bizi oldukça geriye atıyor. Zaman kaybı yaşıyoruz. Bunu engellemek adına her gün düzenli çalışıyorum.” şeklinde görüş bildirerek zaman kaybının keman öğrenim sürecinde yarattığı olumsuz etkiye değinmiştir. Tabloda son olarak yer alan “teknik problemlerin ortadan kaldırılması” ile ilgili 4 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu konuda Ö14 “Bir gün çalışmayınca, sonraki gün entonasyon problemleri yaşayabiliyorsunuz. Bir körelme oluyor. Mesela ben bir gün bile çalışmazsam, parmaklarımın köreltiğini hissedebiliyorum.” ifadelerine yer verirken, Ö17 “Elimizin her zaman daha sıcak kalabilmesi, yaptığımız çalışmalarını unutmamamız ve entonasyonun bozulmaması için düzenli çalışmak gerekiyor.” diyerek düzenli çalışmanın entonasyona sağladığı katkıya vurgu yapmıştır.

Egzersiz Yapmanın Keman Öğrenimine Sağladığı Katkılara İlişkin Bulgular

Bu kategoride “keman çalışmalarınız esnasında, başlangıcında veya bitiminde uyguladığınız fiziksel egzersizler nelerdir ve keman öğreniminize sağlamış olduğu katkılar nasıldır?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde ısınma, rahatlama ve ağırların azalması kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 4. Egzersiz Yapmanın Sağladığı Katkılar

Kodlar	Öğrenciler
Isınma	Ö2, Ö4, Ö14, Ö17, Ö19
Rahatlama	Ö3, Ö5, Ö10, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
Ağırların Azalması	Ö2, Ö10, Ö11, Ö16, Ö18, Ö20

Tabloda bulunan “ısınma” kodu ile ilgili 5 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu konuyla ilgili Ö17 “Kemanda kol serbestliği çok önemli. Bunu sağlamak için ısınma hareketleri yapıyorum. Kemana başlarken bu hareketlerin yapılması gerekiyor. Çünkü bunları yaptığınız zaman çalışınız direkt olarak rahatlıyor.” Şeklinde görüş bildirirken Ö19 “Elimizi ısıtmak çok önemli. Bunu yapmadığımız zaman rahat bir çalım elde edemiyoruz. Bu tür ısınma egzersizlerini yapmak gerekiyor.” Şeklinde egzersizin gerekliliği ile ilgili düşüncelerini açıklamıştır. Tabloda ikinci olarak yer alan “rahatlama” kodu ile ilgili 7 öğrenci görüşlerini açıklamıştır. Katılımcılardan Ö3 uyguladığı egzersizin rahatlama konusunda sağladığı katkıları “Bu egzersizleri uyguladığım zaman vücudum oldukça dinç kalıyor ve rahatlıyor. Enerjinizi çok daha iyi kullanabiliyorsunuz ve kemana yönlendirebiliyorsunuz. Aklınızdan geçen müzikaliteyi kollarınızdan parmak uçlarınıza kadar yayabiliyorsunuz.” şeklinde ifade etmiştir. Öğrencilerden Ö10 “keman çalışmalarım esnasında boyun, omuz ve kol hareketleri yapıyorum. Bu egzersizleri yapmak bana daha rahat hissettiriyor.” Şeklinde görüş bildirirken Ö17 “parmaklarımın arasını açmak için bazı hareketler uyguluyorum. Özellikle serçe parmağı ve yüzük parmağı arasındaki boşluğu açabilmek için bu hareketleri yapıyorum. Örneğin; bu hareketleri yaptığınız zaman oktav ve üzeri aralıklarda serçe parmağınızı daha rahat açabiliyorsunuz. Bunların keman öğrenimine direkt olarak katkı sağladığını düşünüyorum. Çünkü icra etmek istediğiniz bir eseri çalarken çok daha rahat çalışıyorsunuz.” Şeklinde görüşlerini açıklamıştır.

Tabloda son olarak yer alan kod, “ağrıların azalması”dır. Egzersiz yapılmasıyla ağrıların azalması ve bunun keman öğrenimine yansması ile ilgili Ö10 “egzersiz yaptığımda keman çalarken daha rahat hareket edebiliyorum, ağrılarım da azalıyor.” Şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcılardan Ö11 “sırtımda ağrı oluşmasını diye esneme, gevşeme hareketleri yapıyorum. Ellerimi geriye doğru ileri doğru hareket ettirerek açma, germe hareketleri yapıyorum. Bu tür egzersizler performansımı olumlu yönde etkiliyor ve gerekli olduğunu düşünüyorum.” Olarak görüşlerini ifade ederken Ö20 “boyun esnetme hareketleri yapıyorum. Ellerimi esnetme hareketleri yapıyorum. Bunun katkısı büyük. Keman çalarken daha az yoruluyorum. Boyun ağrısı çekmiyorum. Çalarken doğrudan dikkatimi kemana verebiliyorum. Bu da dolayısıyla doğrudan etkiliyor keman öğrenim sürecimi. Diğer türlü bir yerleriniz ağrıdığı anda ara vermek durumunda kalabiliyorsunuz. Çalışmanıza odaklanamıyorsunuz.” Şeklinde görüş bildirerek egzersizin keman öğrenimine olan doğrudan katkısına değinmiştir.

Keman Öğreniminde Tekrar Stratejisini Uygulama Biçimlerine İlişkin Bulgular

Bu kategoride “Keman çalışmalarınızda tekrar stratejisini uyguluyor musunuz? Tekrar stratejisini uygulama şekliniz nasıldır?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde yavaş tempoda çalarak tekrar yapma, farklı şekillerde çalma, bilinçli tekrar yapma ve ölçü ölçü çalışma kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 5. Keman Öğreniminde Tekrar Stratejisini Uygulama Biçimleri

Kodlar	Öğrenciler
Yavaş Tempoda Çalarak Tekrar Yapma	Ö2, Ö10, Ö16, Ö18, Ö19
Farklı Şekillerde Çalma	Ö3, Ö4, Ö10, Ö12, Ö17, Ö18
Bilinçli Tekrar Yapma	Ö1, Ö4, Ö5, Ö11, Ö17, Ö19
Ölçü Ölçü Çalışma	Ö7, Ö10, Ö11, Ö13, Ö15, Ö17, Ö19, Ö20

Tabloda ilk olarak yer alan “yavaş tempoda çalma” kodu ile ilgili 6 öğrenci görüşlerini açıklamıştır. Tekrar stratejisini uygularken Ö16 “ben yapmadığım pasaja odaklanıyorum. Mesela önce metronomla çalışıyorum yavaş tempoda. Sonra yavaş yavaş hızlandırıyorum.” Şeklinde görüş bildirirken Ö18 “bir pasajı çalışırken önce orada yazdığı

şekilde çalışıyorum. Sonra yavaş tempo da çalışıyorum.” Şeklinde görüşlerini açıklamıştır. Tabloda yer alan “farklı şekillerde çalma” kodu ile ilgili 6 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu öğrencilerden Ö3 “yapamadığım o pasajı birçok farklı stilde çalışıyorum. Açıkçası hiç bıkmak gibi bir durumum olmuyor. Mesela orada detase ise ben bağlı çalışıyorum veya bağlıysa detase çalışıyorum. Farklı ritim kalıplarıyla çalışıyorum. Orayı iyice evirip çevirip yani çorba karıştırır gibi karıştırıyorum. Daha sonra baştan aldığımda orada yaptığım çalışmanın faydasını görüyorum. Yani oradaki gelişmeleri görüyorum. Eğer gelişmediğini görmüşsem daha farklı stratejiler deneyerek tekrar ediyorum mutlaka.” ifadelerine yer vermiştir. Öğrencilerden Ö4 “Mesela uzun bir pasaj ise yapamadığım yer, burayı parça parça ayırarak ve farklı ritim kalıplarıyla çalışıyorum. Yani orada yazılanın dışında farklı farklı biçimlerde çalışmayı deniyorum.” Yukarıdaki tabloda yer alan bir diğer kodun “bilinçli tekrar yapma” olduğu görülmektedir. Katılımcılardan Ö1 “tekrar stratejisini uygulama biçimi, çalışılan esere ya da etüde göre değişir. Eğer zorlayıcı pasajlar varsa tabii onlar üzerinde çalışma yapılır. Ama tabii bu tekrar bilinçli bir tekrar olmalıdır. Yani bir yeri bilinçsizce defalarca tekrar etmek değil, sorunların üzerine giderek bilinçli bir çalışma yapmak gerekir. Yani sorunları çözüme ulaştıracak şekilde bir tekrar yapılması gerekir.” Diyerek bilinçli tekrar yapmanın önemine vurgu yapmıştır. Ö19 ise “bir yeri çalamadığım zaman, önce metronomu düşürüyorum ve yavaş tempoda çalışıyorum. Sonra hızı biraz artırıyorum ve daha sonra bir önceki ölçüyle birleştiriyorum. Bakalım trafiğim iyi mi, yani rahat çaldığım ölçüden, yapamadığım ölçüye rahat geçebiliyorum mu? Bu birlikteliği bütünlüğü sağlamak çok önemli. Eğer o sorunlu pasajı halledemezsem, öncesinde ve sonrasında bulunan ölçüler ile de sorun yaşıyorum. Parçanın farklı kısımlarına da tesir edebiliyor çalınamayan yerler. O yüzden yapılamayan pasajlara odaklanmak ve onlar üzerinde bilinçli çalışmalar yapmak çok önemli.” diyerek bilinçli tekrar yapmanın ne kadar önemli olduğunu örnekleyerek açıklamıştır. Tabloda son olarak yer alan kod “ölçü ölçü çalışma”dır. Katılımcılardan Ö7 tekrar stratejisini uygularken ölçü ölçü çalıştığını belirterek “genelde ölçü ölçü çalışırım. Baştan sona çalıp tekrar başa dönmüyorum. Çalamadığım bir ölçüyü kendime göre mükemmel olana kadar tekrarlıyorum.” şeklinde görüşlerini açıklamıştır. Öğrencilerden Ö15 ise “yapamadığım bir yeri bir ölçüyü tekrar tekrar çalışıyorum ve bir önceki ölçüyle birleştirerek tekrar çalışıyorum. Yani o iki yeri bağlamaya çalışıyorum. Eğer yapabiliyorsam, oluyorsa devam ediyorum çalışmaya eseri veya etüdü.” ifadelerine yer vermiştir.

Keman Eğitiminde Öğrenmeyi Etkileyen Duygu Durumlarına İlişkin Bulgular

Bu kategoride “Olumlu ve olumsuz duygu durumlarınızın keman öğrenme sürecinize olan etkileri nasıldır?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde kaygılı olma, mutlu olma, stresli olma kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 6. Keman Eğitiminde Öğrenmeyi Etkileyen Pozitif ve Negatif Duygu Durumları

Kodlar	Öğrenciler
Kaygılı Olma	Ö2, Ö8, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö19, Ö20
Mutlu Olma	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö18, Ö19
Stresli Olma	Ö6, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö20

Tabloda ilk olarak yer alan “kaygılı olma” kodu ile ilgili 8 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu konu ile ilgili Ö2 “duyguların etkisi oldukça büyük aslında. Benim o günkü ruh hâlim çok fazla etkiler. Kaygılı olduğum zaman yeterince verimli ve o eserin havasını yansıtacak şekilde çalamıyorum. Bunu çalıştığım hocalarımda söyler hatta.” Diyerek kaygılı olmanın üzerinde yarattığı etkiye değinmiştir. Ö10 ise kaygılı olmanın

performansını ne derece etkilediğine değinerek “ben kaygı seviyesi çok yüksek bir öğrenciyim ve her derste dinlettiğim eser ve etütleri kendi kendime çaldığım gibi öğretmenimin karşısında çalamıyorum. Yani o içimdeki kaygı sürekli beni engelliyor. Oysa kendi kendime çaldığımda çok güzel çalışıyorum. Ama derste heyecanlanıyorum ve o yaşadığım kaygı bende bir panik etkisi yaratıyor.” İfadelerine yer vermiştir. Tabloda yer alan bir diğer kod “mutlu olma”dır ve 13 öğrenci bu hususta görüş bildirmiştir. Ö4 “Daha mutlu olduğum zamanlarda daha odaklanarak çalışabiliyorum kemanı. Mutlu olmak doğrudan etkiliyor olumlu yönde.” Diyerek mutlu olmanın odaklanma üzerindeki olumlu etkisine vurgu yapmıştır. Ö15 ise mutlu olmanın daha çok çalışmasını sağladığını belirterek “duygu durumlarım keman çalışmamı çok etkiliyor. Mesela mutluyum içimden daha çok çalışmak geliyor.” şeklinde düşüncelerini aktarmıştır. Mutlu olmanın etkisine dair Ö16 “mutlu olduğumda kemanı daha çok elime almak istiyorum. Çünkü mutluyken daha iyi çalarım ve keman öğrenimime daha büyük katkılar sağlarım. Verimli bir biçimde çalışırım çünkü.” Şeklinde düşüncelerini aktarırken, Ö18 “pozitif duygular hissettiğimde çalmaktan daha çok keyif alıyorum. Mesela mutlu olduğum zaman sanki bir görev gibi değildi sadece kendim için çalışıyormuş gibi hissediyorum. Yani zorunluluktan değil kendim için çalışıyorum.” şeklinde düşüncelerini aktarmıştır.

Tabloda son olarak yer alan kod “stresli olma”dır. Bu konuda Ö13 “Stresli olduğum zaman, ben keman çalışamıyorum. Adapte olamıyorum. Adapte olmak için kendimi olabildiğince zorluyorum. Ama çok verimli olamıyorum o tür durumlarda.” ifadelerine yer vererek stresli olmanın yarattığı etkiye değinmiştir. Ö15 ise “Stresli olduğumda da çalışamıyorum. Sanki birileri elimi kolumu bağıyormuş gibi hissediyorum.” Şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Keman Öğreniminde Motivasyonu Düşüren Etmenlere İlişkin Bulgular

Bu kategoride “Keman öğrenim sürecinizde motivasyonunuzu düşüren etmenler nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde verilen emeğin karşılığını alamamak, olumsuz duygulara kapılmak, öğretmenin olumsuz etkisi, insanların olumsuz yorumları kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 7. Keman Öğreniminde Motivasyonu Düşüren Etmenler

Kodlar	Öğrenciler
Verilen Emeğin Karşılığını Alamamak	Ö3, Ö10, Ö14, Ö18
Olumsuz Duygulara Kapılmak	Ö4, Ö5, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö17
Öğretmenin Olumsuz Etkisi	Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö12, Ö14, Ö16
İnsanların Olumsuz Yorumları	Ö9, Ö12, Ö15, Ö19, Ö20

Tabloda yer alan “verilen emeğin karşılığını alamamak” kodu ile ilgili Ö3 “emeğimin karşılığını alamadığımda motivasyonum düşüyor. O kadar çalışıp o kadar emek harcaşıpta karşılığını göremediğim zamanlar, benim motivasyonum inanılmaz düşüyor.” Şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Tabloda ikinci olarak yer alan “olumsuz duygulara kapılmak” ile ilgili 7 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu konuda Ö4 “bazen insan bir eseri çalışmaya başladığında çalamayacağını düşünebiliyor. İstedğim gibi çalamayacağı, başaramayacağı gibi bir olumsuz duyguya kapılabilir.” Şeklinde düşüncelerini aktarırken Ö17 “umutsuzluğa kapılmak, kaygı duymak, bunlar motivasyonumu düşürüyor. Böyle zamanlarda verim elde edebilmek çok zor kemanda.” Diyerek olumsuz duygulara kapılmanın motivasyonu ne derece olumsuz etkilediğine vurgu yapmıştır.

Tabloda yer alan bir diğer kod “öğretmenin olumsuz etkisi”dir. Ö14 öğretmenin olumsuz etkisi ile ilgili “Öğretmenin derse karşı ve size karşı tutumu, öğretim stratejilerini uygulayıp uygulamaması gibi etmenler motivasyonu düşürebilir.” Şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. Ö16 ise öğretmenin kendisi üzerindeki olumsuz etkisini

“burada öğretmenin tutumu çok önemli. Mesela derste vermiş olduğu bir tepki beni kemandan uzaklaştırabiliyor.” Şeklinde aktarmıştır. Tabloda son olarak yer alan kodun “insanların olumsuz yorumları” olduğu görülmektedir. Ö9 “insanların olumsuz yorumları benim motivasyonumu düşürüyor. Şeklinde görüşlerini aktarırken Ö15 “mesela klasik müziğin çok ilgi görmemesi ve insanlar tarafından hafife alınması düşürüyor motivasyonumu. Bir de arkadaşlarımla çok çalıştığımı söylemeleri ve böyle düşünceleri düşürüyor motivasyonumu. Sanki o kadar çalışmama gerek yokmuş gibi söylemlerde bulunuyorlar.” İfadelerine yer vererek çevresindeki kişilerin olumsuz etkisine değinmiştir.

Keman Öğreniminde Motivasyonu Yükselten Etmenlere İlişkin Bulgular

Bu kategoride “Keman öğrenim sürecinizde motivasyonunuzu yükselten etmenler nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde başarı hissi, eser seçimi, öğretmenin olumlu etkisi, virtüözleri dinlemek kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 8. Keman Öğreniminde Motivasyonu Yükselten Etmenler

Kodlar	Öğrenciler
Başarı Hissi	Ö2, Ö3, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö18, Ö19, Ö20
Eser Seçimi	Ö5, Ö9, Ö13, Ö18
Öğretmenin Olumlu Etkisi	Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö15, Ö17
Virtüözleri Dinlemek	Ö4, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15

Tabloda ilk olarak yer alan “başarı hissi” ile ilgili 9 öğrenci görüş bildirmiştir. Bu öğrencilerden Ö10 “mesela aylarca çalıştığım bir eseri çalabilmek. Bu beni çok motive eder. Böyle başardıkça daha fazlasını yapmak istiyorum. Kendimdeki gelişmeyi gördükçe daha çok motive oluyorum.” İfadelerine yer vererek başarı hissini kendisini nasıl motive ettiğini anlatmıştır. Ö20 ise bu konu ile ilgili olarak “motivasyonumu başarı duygusu artırıyor. Ben teşvik edildiğim ve başarı duygusunu tattığım zaman motivasyonum artıyor.” İfadelerine yer vermiştir. Tabloda bulunan bir diğer kod “eser seçimi”dir. Motivasyonu yükseltmede eser seçiminin etkisine değinen Ö9 “bir eseri çalmayı hayal etmişsem ve onu çalmayı kendim istemişsem, sonra da çalışmaya başlamışsam bu benim motivasyonumu oldukça yükseltiyor.” İfadelerine yer vermiştir. Tabloda bulunan bir diğer kodun “öğretmenin olumlu etkisi” olduğu görülmektedir. Motivasyonunun yükselmesinde öğretmenin olumlu etkisine değinen Ö7 “Öğretmenimin yorumlarına çok önem veriyorum. O olumlu yorumlar yaptığında yükseliyor motivasyonum.” Şeklinde görüş bildirmiştir. Ö8 ise motivasyonunun yükselmesinde öğretmenin olumlu etkisini, “öğretmenimle yaptığım dersler motivasyonumu çok yükseltiyor. Mesela onunla beraber çalmak. Onunla beraber çaldığımda çok fazla çalışma isteği duyuyorum, adeta bir heves duyuyorum.” Şeklinde dile getirmiştir.

Tabloda son olarak yer alan kod “virtüözleri dinlemektir. Ö11 virtüözleri dinlemenin motivasyonunu artırdığını belirterek “Takip ettiğim önemli virtüözler var. Onların videolarını izlemek, dinlemek artırıyor motivasyonumu.” İfadelerine yer vermiştir. Ö15 ise virtüözleri izlemenin motivasyonu ne derece artırdığı ile ilgili bir örnek vererek şu ifadeleri aktarmıştır: “Takip ettiğim ünlü kemancılar ve onların yaptığı çalışmalar yükseltiyor. Örneğin Hilary Hahn’ın 100 gün pratiğini izliyorum. Her gün fazlasıyla çalışıyor. Onu izlediğim zaman, kendimin ondan daha fazla çalışmam gerektiğini düşünüyorum.”

Keman Öğreniminde Akran İş Birliğinin Sağladığı Katkılara İlişkin Bulgular

Bu kategoride “Keman öğrenim sürecinize akran iş birliğinin sağladığı katkılar nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde fikir alışverişinde bulunma, motivasyonu yükseltme, öz güven sağlama kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 9. Akran İşbirliğinin Sağladığı Katkılar

Kodlar	Öğrenciler
Fikir Alışverişinde Bulunma	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17, Ö18, Ö19
Motivasyonu Yükseltme	Ö1, Ö6, Ö10, Ö13
Özgüven Sağlama	Ö5, Ö7, Ö10, Ö16

Tabloda ilk olarak “fikir alışverişinde bulunma” koduna yer verilmiş ve 12 öğrenci bu hususta görüş bildirmiştir. Ö1 arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunmanın önemine ve katkısına değinerek “Arkadaşlarla fikir alışverişinde bulunmak, müzikaliteyi yükseltir. Çünkü her insanın fikri değerlidir. Ben öyle bakıyorum duruma. Onlardan aldığım fikirleri, kendi fikir süzgecimden de geçirerek yeni açılımlara, yeni çalışma şekillerine ulaşıyorum ve başarıyorum. Çünkü öğrenmenin sonu yok.” İfadelerine yer vermiştir. Katılımcılardan Ö4 fikir alışverişinde bulunmak ile ilgili, “arkadaşlarımla etkileşim içinde bulunmak çok faydalı oluyor. Çalamadığım, yapamadığım yerleri arkadaşlarıma soruyorum. Mesela bir tekniği uygularken zorlandırıysam onlardan fikir alıyorum. Beni dinlemelerini istiyorum ve olumlu veya olumsuz düşüncelerini paylaşmalarını istiyorum. Bu beni oldukça geliştiren bir durum ve keman öğrenimime katkısı çok yüksek.” Şeklinde görüş bildirmiştir. Ö12 ise bu konu ile ilgili “arkadaşlar ile fikir alışverişinde bulunmak, onlar ile birlikte bir şeyler yapmak keman öğrenimime çok olumlu katkılar sağlıyor. Mesela farklı bir bakış açısı kazanabiliyorsunuz kendi çalışmanızla ilgili. Çünkü farklı bir kulak sizi dinliyor. Sizin duymadığınız şeyleri duyuyor. Farkına varmadığınız şeyleri size göstermiş oluyor. Böylelikle size önerilerde bulunuyor. Bence akran iş birliği çok önemli. Hatta bazen hocanın dersinden daha etkili olabiliyor.” Şeklinde görüşlerini aktararak fikir alışverişinde bulunmanın sağladığı katkılara vurgu yapmıştır. Tabloda bulunan bir diğer kodun “motivasyonu yükseltme” olduğu görülmektedir. Ö6 akranları ile iş birliğinde bulunduğu zaman motivasyonunun yükseldiğini belirterek “birleriyle paylaşım içinde olmak gayet faydalı oluyor benim için. Bu durum benim motivasyonumu da yükseltiyor.” İfadelerine yer vermiştir. Yukarıdaki tabloda yer alan bir diğer kod “öz güven sağlama”dır. Katılımcılardan Ö7 “Ne kadar çok insana kemanımı dinletirsem ve ne kadar çok yorum alırsam öz güvenim artıyor. Yani insanların beğenmesi benim öz güvenimi artırıyor. Bu durum keman öğrenimimde çok etkili oluyor ve sosyal etkileşim olmuş oluyor aslında.” Şeklinde görüş bildirmiştir.

Müzik Topluluklarında Bulunmanın Keman Öğrenimine Sağladığı Katkılara İlişkin Bulgular

Bu kategoride “oda müziği veya orkestra gibi müzik topluluklarında kemanınız ile yer alıyor musunuz? Eğer yer alıyorsanız bu tür topluluklarda bulunmanın keman öğreniminize sağladığı katkılar nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ekseninde teknik açıdan gelişme, birlikte çalma becerisi kazanma, sosyalleşme, müzikal doyunluğu sağlama, uyum sağlama becerisi kazanma, mutlu olma kodlarına yer verilmiştir.

Tablo 10. Müzik Topluluklarında Bulunmanın Keman Öğrenimine Sağladığı Katkılar

Kodlar	Öğrenciler
Teknik Açıdan Gelişme	Ö1, Ö8, Ö10, Ö13, Ö14, Ö15
Birlikte Çalma Becerisi Kazanma	Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö19
Sosyalleşme	Ö3, Ö6, Ö16, Ö20

Müzikal Doygunluğu Sağlama	Ö1, Ö3, Ö4, Ö10, Ö15
Uyum Sağlama Becerisi Kazanma	Ö9, Ö10, Ö12, Ö16, Ö19
Mutlu Olma	Ö7, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19

Tabloda ilk olarak yer alan kod "teknik açıdan gelişme" dir ve 6 öğrenci bu hususta görüş bildirmiştir. Katılımcılardan Ö1 oda orkestrasında çaldığını belirterek "Ben oda orkestrasında çalışıyorum. Oda müziği orkestrası küçük bir grup olduğu için yanındakinin çaldığını çok daha kolay duyabiliyorsunuz. Etkileşim de daha kolay az kişi olduğu için. Eserleri anlamak, beraber tartışarak bir fikir birliğine ulaşmak, çok zevkli. Bunlar kemanın teknik ve müzikal yapısını geliştiren unsurlar." Şeklinde düşüncelerini açıklamıştır. Orkestrada çaldığını belirten Ö15 ise "Orkestra çalışmalarımız boyunca repertuvarımıza sürekli yeni parçalar ekleniyor ve teknik açıdan çalması zor eserler olabiliyor. Onları çalabilmem içinde çalışmam gerekiyor. Bu sayede kendimi geliştirmiş oluyorum. Birçok yeni bilgiler öğreniyorum o eserleri çalışırken." Şeklinde görüşlerini açıklamıştır. Tabloda yer alan ikinci kod "birlikte çalma becerisi" dir ve 13 öğrenci bu konuda görüş bildirmiştir. Birlikte çalma becerisi ile ilgili Ö2 "Orkestrada veya bir oda müziği grubunda çaldığımız zaman yanınızdakileri de dinlemeniz ve onlar gibi çalmanız gerekir. Mesela aynı nüansları birlikte yapmanız gerekir. Bunun, dinleyerek çalma ve birlikte çalma konusunda bana çok şey kattığını düşünüyorum." Şeklinde düşüncelerini açıklarken Ö4 "Grup içinde olduğunda, birlikte çaldığınızda bir dengede olmanız gerekiyor. Ne çok arka planda ne de çok ön planda olmanız gerekiyor. Bu deneyimi edinmek keman eğitiminde çok önemli. Bu nedenle bir toplulukla çalışmak, kesinlikle keman eğitiminin içerisinde olması gereken bir şey." Şeklinde düşüncelerini açıklamıştır. Ö14 ise "Birlikte çalmak, öz güven duygusunu pekiştiriyor. Arkadaşlarınızla birlikte çalmak, aynı anda çaldığınız o müziği duymak, o senkronizasyonun sağlanması vb. keman öğrenim sürecini çok olumlu yönde etkilemektedir." Şeklinde düşüncelerini açıklamış ve birlikte çalmanın öz güven sağladığına da vurgu yapmıştır. Tabloda bulunan bir diğer kodun "sosyalleşme" olduğu görülmektedir. Ö3 sosyalleşme ile ilgili "Orkestradayken İnteraktif bir iş yaptığınız için, elbette sosyal olarak etkileşmiş oluyorsunuz." Şeklinde görüş bildirirken Ö20 "orkestrada olmak sosyal çevrenin oluşmasını sağlıyor. Normalde hiçbir arada olamayacağınız insanlarla bile sohbet etme imkânı buluyorsunuz. Sosyal yönden çok önemli orkestrada bulunmak." Şeklinde düşüncelerini belirtmiştir. Bu kategoride ulaşılan bir başka kod "müzikal doyumluğu sağlama" dır. Ö3 müzikal doyumluk ile ilgili "Kendinizi o an, o müzikle ifade etme noktasında, hem de birkaç kişiyle veya daha fazla kişiyle birlikte çalarak kişisel bir tatmin olma durumu yaşıyorsunuz. Müziksel bir doyumluk yaşıyorsunuz." İfadelerine yer verirken Ö10 "toplu çalmak, müzikal doyumluğu sağlama noktasında çok şey kazandırıyor." Diyerek toplu çalmanın yarattığı etkiye değinmiştir. Tabloda görülen bir diğer kod "uyum sağlama becerisi kazanma" dır. Ö9 uyum sağlama becerisi ile ilgili "Başkalarını duyarak, dinleyerek, birlikte çalmak çok güzel bir duygu. Uyum sağlama becerisi kazandırdı bu durum bana." Olarak görüş bildirirken Ö12 "orkestrada çalarken daha çok dinlemeniz gerekebiliyor. Onlarla uyumlu bir şekilde çalabilmek için diğer çalgı gruplarını dinlemeniz gerekiyor dikkatli bir şekilde. Orada çok farklı bir şey var. Uyum sağlama becerisini de kazanmış oluyorsunuz böylelikle." Şeklinde görüş bildirmiştir. Tabloda son olarak yer alan kod "mutlu olma" dır. Ö16 bu hususta "İnsan bir toplulukla birlikte çaldığında kendini mutlu hissediyor. Topluluğa uyum sağladığında ve onların arasında kendin düzeyini gördüğünde mutlu oluyor insan." Şeklinde görüşlerini açıklamıştır. Ö17 ise "Grupla etkileşim halinde oldukça, kendimi çok daha rahat ve mutlu hissediyorum." Şeklinde düşüncesini açıklamıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada; nöroegitim literatürüne dayanılarak öğrenmeyi etkileyen unsurlar belirlenmiş ve bu unsurlara yönelik keman öğrencilerinin görüşleri incelenmiştir. Bu doğrultuda keman öğrenimi ve düzenli çalışma arasındaki ilişki, düzenli olarak çalışmanın keman öğrenimine sağladığı katkılar, egzersiz yapmanın keman öğrenimine sağladığı katkılar, keman öğreniminde tekrar stratejisini uygulama biçimleri, keman eğitiminde öğrenmeyi etkileyen duygu durumları, motivasyonu düşüren etmenler, motivasyonu yükselten etmenler, akran iş birliği ve müzik topluluklarında bulunmanın keman öğrenimine sağladığı katkılar ele alınmıştır. Bu çalışmada kartopu örneklem yöntemi ile belirlenen, Türkiye'nin 9 farklı üniversitesinden toplam 20 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan 9 öğrencinin lisans, 5 öğrencinin yüksek lisans, 6 öğrencinin de doktora düzeyinde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin bağlı oldukları üniversitelere bakıldığında 9 öğrencinin Gazi Üniversitesi, 3 öğrencinin Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2 öğrencinin 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gördüğü ve birer öğrencinin Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Burada Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin sayıca fazla olduğu ve neredeyse yarıdan fazla öğrencinin lisansüstü düzeyde bulunduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin keman çalma deneyimleri ve yaşları incelendiğinde 20 yaş altı ve 20 yaş üzeri ikişer öğrencinin 3 ila 5 yıl keman çalma deneyimine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca 20'li yaşlardaki 13 öğrencinin 5 ila 20 yıl, 30 yaş üzeri 2 öğrencinin 15 ila 20 yıl, 40 yaş üzeri 1 öğrencinin ise 31 yıl keman çalma deneyimine sahip olduğu saptanmıştır. Burada çoğu öğrencinin (16) 5 ila 31 yıl keman çalma deneyimine sahip olduğu görülmektedir. Bu durumun, öğrenmeyi etkileyen faktörleri inceleyen bu araştırma için önemli olduğu düşünülmektedir. Nitekim, öğrenciler kendi deneyimlerine dayanarak bu faktörler ile ilgili bilgi vermişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerden çoğunun (15) 20'li yaşlarda olduğu görülse de, keman çalma deneyimleri yıllara göre incelendiğinde öğrenciler arasında bir farklılık söz konusudur. Öğrencilerden bir kısmının lisans düzeyinde bulunup, bir kısmının lisansüstü düzeyde bulunması, bazı öğrencilerin kemana erken yaşta başlaması gibi sebeplerden ötürü bu denli bir farklılık olduğu düşünülebilir. Öğrencilerin keman çalma deneyimleri yıllara göre bu şekilde bir farklılık içerse de 20 öğrenciden 15'inin 20'li yaşlarda olması, yaş faktörünün öğrenme deneyiminde önemli olması açısından araştırma bulgularının genellenebilirliğine katkı sağlamaktadır. Araştırmada "öğrenme" teması altında ilk olarak "düzenli çalışma ve öğrenme arasındaki ilişki" kategori olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin düzenli çalışma ve öğrenme arasındaki ilişki ile ilgili her gün çalışma, bilinçli çalışmalar yapma ve düzenli tekrar yapma şeklinde görüş bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalgı öğrenim süreci sistemli bir biçimde yürütülmesi gereken ve devamlılık arz eden bir süreçtir. Bu nedenle öğrencilerin düzenli çalışma yapmayı her gün çalışma, bilinçli çalışmalar yapma ve düzenli tekrar yapma ile ilişkilendirdiği düşünülebilir. Öğrenciler düzenli çalışma ve keman öğrenimini ilişkilendirirken her gün çalıştıklarını ve düzenli tekrar yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu durum hiç kuşkusuz istenilen hedeflere ulaşarak başarının sağlanması noktasında çok önemlidir. Jørgensen (2002) yaptığı çalışmada çalgı öğrenme sürecinde düzenli olarak çalışıldığında başarının yükseldiğini belirtirken, Pirgon (2013) her gün ve düzenli çalışan öğrencilerin istenilen hedeflere ulaşma sürecinde daha başarılı olduğunu tespit etmiştir. Bir başka çalışmada Babacan (2014) öğrencilerin bireysel çalışma sürelerinin artması ile başarı düzeyleri arasında bir doğru orantı olduğunu ve çalışma süresi arttıkça, çalışma alışkanlığını kazanmanın artış gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla, düzenli çalışma yapmanın öğrenciler üzerinde bir çalışma disiplini oluşturarak alışkanlık kazanmalarını sağladığını belirtmek mümkündür. Düzenli çalışma kategorisine bakıldığında öğrencilerin bilinçli çalışmalar yapma konusuna değindikleri görülmektedir. Keman öğreniminde ilerleme kaydetmek adına zamanı

verimli bir şekilde kullanarak bilinçli çalışmalarda bulunmak önemlidir. Nitekim Ericsson vd. (1993) yaptıkları deneysel çalışmada, bireysel özellikler ve çevresel şartlar etkili olsa bile bir konuda performansın geliştirilebilmesinin bilinçli pratik yapmak ile mümkün olduğunu ileri sürmüşlerdir

Araştırmada, öğrencilerin düzenli çalışmanın sağladığı katkılara ilişkin görüşlerinin çalışma disiplini sağlama, kasları kullanma, zaman kaybını önleme ve teknik problemlerin ortadan kaldırılması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şen ve Akçay (2021) çalgı çalışma uygulamalarını planlamanın ve zamanı etkili kullanmanın öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yarattığını belirtmiştir. Bu bağlamda, düzenli çalışmanın verimli ve başarılı bir keman öğrenimi için oldukça önemli olduğunu belirtmek mümkündür.

Egzersiz yapmanın keman öğrenimine sağladığı katkılara bakıldığında öğrencilerin ısınma, rahatlama ve ağrıların azalması konusunda görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Yağışan (2002) sporda olduğu gibi müzikte de çalgı çalışmaya başlamadan önce kasları ve eklemleri gevşeten ısınma hareketlerinin yapılması gerektiğini belirtmiştir. Topdemir (2019) çalışmasında eğitimciler, icracılar ve fizyoterapistlerin görüşleri ekseninde fiziksel egzersizin ısınmayı sağladığı, sakatlanmaları önleyerek ağrıları azalttığı ve ısınma-soğuma egzersizlerinin çalgı çalma süreçlerinde bulunması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu nedenle egzersizin keman öğrenim sürecinin bir parçası olduğunu ve öğrenci görüşme bulgularının bu durumu destekler nitelikte olduğunu söylemek mümkündür.

Keman öğrenim süreçlerinde tekrar stratejisini uygulama biçimleri incelendiğinde tüm öğrencilerin tekrar stratejisini kullandığı saptanmıştır. Literatüre bakıldığında çalgı öğrenme süreçlerinde tekrar stratejisinin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Şendurur ve Tanınmış (2020) keman öğrencilerinin sıklıkla tekrar stratejisini uyguladıkları, Kılınçer ve Aydınur Uygun (2013) üniversite öğrencilerinin piyano öğreniminde en fazla tekrar stratejisini uyguladıkları, Maynard (2006) çalgı performansının geliştirilmesinde tekrar stratejisinin yaygın olarak kullanıldığı sonuçlarına ulaşmıştır. Nitekim bu araştırmada da görüşmeye katılan öğrenciler tekrar stratejisini uyguladıkları ve nasıl uyguladıkları hakkında görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin tekrar stratejisini uygulama biçimleri incelendiğinde yavaş tempoda çalarak tekrar yapma, farklı şekillerde çalma, bilinçli tekrar yapma ve ölçü ölçü çalışma uygulamalarına yer verdikleri saptanmıştır. Bir etüt veya eserin öğrenilmesinde yavaş tempoda çalışma yapmak çalma performansını geliştiren en önemli faktörlerden biridir. Allingham ve Wöllner (2022)'in araştırmasında çalgı çalışma sürecinde yavaş tempoda çalmanın özellikle farklı stratejilerle desteklendiğinde temel bir bileşen olduğu, öğrencilerin yaşadığı zorlukları ortadan kaldırarak performans becerisini optimize ettiği ve yaratıcı düşünme, problem çözme gibi bilinçli düşünme eylemlerini teşvik ettiği belirtilmiştir. Öğrencilerin tekrar stratejisinde uyguladıkları bir diğer yöntem ölçü ölçü çalışmadır. Prichard (2017) yaptığı deneysel araştırmasında öğrencilerin çoğunlukla tekrar stratejisini uyguladığı ve bu stratejiyi uygularken ölçü ölçü çalışma yaptıkları sonucuna, Özmenteş (2013) ise araştırmasında çalgı çalışma taktikleri anketi uygulanan üniversite öğrencilerinden %72'sinin küçük parçalara bölerek çalışma taktiklerini uyguladıkları sonucuna ulaşmıştır. Söz konusu sonuçlar bu araştırmadaki sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Keman eğitiminde Öğrenmeyi etkileyen duygu durumları incelendiğinde öğrenciler; kaygılı olma, mutlu olma ve stresli olma durumlarının keman öğrenim süreçlerini etkilediğini belirtmişlerdir. Enstrüman çalan bireylerde özellikle kaygılı olma durumu sıklıkla gözlenen bir durumdur. Literatürde bu konu ile ilgili pek çok çalışma mevcuttur. Doğan ve Tecimer'in (2019) çalışmasında, ankete katılan 110 öğrencinin orta düzeyde kaygılı olduğu saptanmıştır. Yine bir başka çalışmada Du (2021) Öğrencilerin

kaygı düzeylerinin keman performans süreçlerini etkilediği tespit edilmiştir. Öğrenci görüşlerine göre keman öğrenim sürecini etkileyen bir diğer etmen strestir. Whiting vd. (2021) yaptıkları çalışmada stresin kimi durumlarda dikkat ve öğrenme kapasitesini artırdığını, kimi durumlarda da düşürdüğünü belirterek stres düzeyinin bireysel farklılıklar ile ilişkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmada ise öğrenciler stresin öğrenme süreçlerindeki olumsuz etkisine vurgu yapmıştır ve Stresin olumsuz etkisi ile ilgili Uyar (2021) çalışmasında müzikal performans sürecinde stresin olumsuz etkilerinin olduğunu, bazı teknikler ile bu etkilerin giderilebildiğini ifade etmiştir. Öğrenci görüşlerine göre mutlu olma durumu öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyen bir duygu durumudur ve Ascenso vd. (2017)'in çalışmasında, müzikal performans ile olumlu duygular arasında pozitif bir ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Keman öğreniminde motivasyonu düşüren etmenler incelendiğinde verilen emeğin karşılığını alamamak, olumsuz duygulara kapılmak, öğretmenin olumsuz etkisi, insanların olumsuz yorumları konusunda öğrencilerin görüş bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Keman öğrenim sürecinde verilen emeklerin karşılık bulması ve istenilen hedeflere ulaşılması öğrencilerin motive olabilmeleri için oldukça önemlidir. Bu nedenle, görüşmeye katılan öğrencilerin verilen emeğin karşılığını alamamanın motivasyon düşüklüğüne sebep olduğunu söyledikleri düşünülebilir. Çalgı öğrenim sürecinde motivasyon kişinin içsel durumuna veya çevresel etkenlere bağlı olarak düşebilmektedir. Öğrenci görüşlerine göre motivasyonu düşüren olumsuz duygular içsel durum ile ilgilidir. Burada duyguların öğrenme niteliğini etkilediği gibi, motivasyonu da doğrudan etkilediği görülmektedir. Motivasyonu etkileyen bir diğer unsur öğretmenin olumsuz etkisidir. Çevresel etkenlerden olan öğretmenin olumsuz etkisi konusunda Umuzdaş ve Yağız (2020) çeşitli olumsuz özelliklere sahip öğretmenlerin öğrencilerdeki çalgı çalışma motivasyonunu düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır. Motivasyonu düşüren bir diğer çevresel etken, insanların olumsuz yorumlarıdır. İçinde bulunulan çevre ve diğer insanlarla etkileşimin, bireyleri pek çok yönden etkilediği bilinmektedir. Bu nedenle öğrencilerin motivasyonlarının düşmesinde insanların olumsuz yorumlarının etkili olduğunu söylemeleri beklenen bir sonuçtur. Keman öğreniminde motivasyonu yükselten etmenler incelendiğinde başarı hissi, eser seçimi, öğretmenin olumlu etkisi ve virtüözleri dinlemek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Motivasyon, keman öğrenim sürecinin en önemli yapı taşlarından biridir ve başarı ile doğrudan ilişkilidir. Öztürk (2020) motivasyon ve başarı arasında olumlu bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Bernabé-Valero vd. (2019) çalışmalarında müzik eğitiminde motivasyon ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemişler ve başarı algısının motivasyonun sağlanmasında rol oynadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu doğrultuda başarı hissini motivasyonu artırdığı sonucu bu araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Motivasyonu yükselten bir diğer etmen eser seçimidir. Öğrencilerin çalıştıkları eserleri her yönden özümseyebilmeleri, sağlıklı bir keman öğrenim sürecinin işleyebilmesi için gereklidir. Bu nedenle öğrencilerin eser seçiminin motivasyonu yükselten bir etmen olarak ifade ettiği düşünülebilir. Öğrenci görüşlerine göre motivasyonu yükselten bir diğer etmen öğretmenin olumlu etkisidir. Keman öğrenim sürecinde kişinin sosyal ve duygusal yönden gelişiminde öğretmen rolünün önemli olduğu bilinmektedir. Bu nedenle olumsuz öğretmen tutumunun motivasyonu düşürdüğü, olumlu öğretmen tutumunun ise motivasyonu artırdığı öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Umuzdaş ve Yağız (2020) çalışmasında öğretmenin olumlu özelliklerinin öğrencilerin motivasyonlarını yükselttiğini belirtmiştir. Sungurtekin (2010) Öğretmenin çalgı öğreniminde pozitif bir tutum içerisinde bulunarak, öğrencinin motivasyonunu pozitif şekilde etkilediğini ifade etmiştir. Öğretmenin olumlu etkisinin motivasyonu yükselttiği sonucu bu araştırmalarda ulaşılan sonuçlar ile paralellik göstermektedir. Öğrenci görüşlerine göre virtüözleri dinlemenin motivasyonu yükselten

bir etmen olduğu görülmektedir. Öğrencilerin öğrenim süreçlerinde rol model almaya hiç kuşkusuz ihtiyaç duydukları bilinmektedir. Bu ihtiyaçtan dolayı, öğrenciler tarafından virtüözleri dinlemenin motivasyonu yükselten bir etmen olarak belirtildiği düşünülebilir.

Keman öğreniminde akran iş birliğinin sağladığı katkılar incelendiğinde öğrencilerin fikir alışverişinde bulunma, motivasyonun yükselmesi ve öz güven sağlama noktasında görüş bildirdiği saptanmıştır. Akran iş birliğinde bulunmak öğrenim süreçlerinde yeni kazanımlar sağladığı ve fikir alışverişinde bulunmayı desteklediği için, öğrencilerin keman öğrenim süreçlerinde bu yola başvurdukları düşünülebilir. Reid ve Duke (2015) tarafından yürütülen araştırmada Akran iş birliği içerisinde olan üniversite öğrencilerinin birbirlerinin deneyimlerinden ve düşüncelerinden yararlanarak fikir alışverişinde bulunduğu görülmüştür. Bununla birlikte akran iş birliğinin öğrencilere motivasyon sağladığı da tespit edilmiştir. Deniz (2020)'nin piyano derslerinde birlikte öğrenme yöntemiyle ilgili çalışmasında ulaştığı sonuçlardan biri, etkileşim halinde olan öğrencilerin birbirlerini çalışmak için motive etmesidir. Bir başka çalışmada Tankız (2016) flüt eğitiminde birlikte çalarak öğrenme modelini uyguladığı deneysel çalışmasında öğrencilerin motivasyonlarının yükseldiğini saptamıştır. Bu bakımdan söz konusu araştırmalarda ulaşılan sonuçlar, bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Müzik topluluklarında bulunmanın keman öğrenimine sağladığı katkılara ilişkin öğrencilerin teknik açıdan gelişme, birlikte çalma becerisi kazanma, sosyalleşme, müzikal doygunluğu sağlama, uyum sağlama becerisi kazanma ve mutlu olma şeklinde görüş bildirdiği saptanmıştır. Orkestra, oda müziği vb. gruplarda çalmanın öğrenciyi hem teknik açıdan hem de sosyal-duygusal açıdan geliştirdiği bilinmektedir. Mustul (2018) araştırmasında beraber müzik yapmanın teknik ve müzikal yönden pozitif etki sağladığı, motivasyonunu artırdığı ve iletişimi kuvvetlendirdiği sonucuna ulaşırken; Akyürek (2018) Orkestrada görev alan öğrencilerin müzikal deneyimlerinin, motivasyonlarını ve öz güvenlerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Topaloğlu (2022) yaptığı araştırmada orkestrada bulunan öğrencilerin teknik ve müzikal açıdan gelişme, motivasyonu artırma, deşifre yapabilme ve birlikte çalabilme becerisi kazanma konusunda görüş bildirdiğini saptamıştır. Zhukov ve Sætre (2022) oda müziği grubunda çalan öğrencilerin, De Bruin (2022) ise Bir caz müzik topluluğunda bulunan öğrencilerin akademik başarılarının ve motivasyonlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bakımdan, söz konusu araştırmalar bu araştırmada ulaşılan sonuçları destekler niteliktedir.

Nöroeğitim literatürüne göre öğrenmeyi etkileyen unsurlar hakkında keman öğrencilerinin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada, ulaşılan bulgulara ve sonuçlara dayanılarak birtakım önerilere yer verilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen öğrenci görüşlerine göre düzenli çalışmanın öğrenme ile ilişkilendirildiği ve öğrenme sürecine pek çok katkı sağladığı görülmüştür. Bu doğrultuda başarılı bir keman öğrenim sürecinin yaşanması için öğrencilerin düzenli çalışma alışkanlığını kazanmaları önerilmektedir. Araştırma bulgu ve sonuçlarında görüldüğü üzere egzersiz yapmak keman öğrenim sürecini olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle eğitimcilerin derslerinde bu konuya yer vermeleri ve öğrencilerini bu konuda bilinçlendirerek egzersiz yapmaya teşvik etmeleri önerilmektedir. Araştırma bulgularına göre duygu durumlarının öğrenme sürecinde aktif bir role sahip olduğu görülmüştür. Bu nedenle keman öğrenim süreçlerinde öğrencilerin özellikle olumsuz duygu durumlarından olan stres ve kaygı düzeylerini kontrol altında tutmaları önerilmektedir. Öğrenciler, öğretmenin olumlu etkisinin motivasyonu yükselttiği, olumsuz etkisinin ise motivasyonu düşürdüğü noktasında görüş bildirmişlerdir. Buradan hareketle, sağlıklı bir keman öğrenim sürecinin yürütülebilmesi için eğitimcilerin öğrencilerine karşı daha olumlu bir yaklaşım sergilemeleri

önerilmektedir. Görüşmeye katılan öğrenciler akran iş birliğinin ve grup içinde bulunmanın keman öğrenim süreçlerine birçok katkısının olduğunu ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda orkestraların yanı sıra öğrencilerin daha çok etkileşim halinde olabilecekleri duo, trio gibi oda müziği gruplarının okul ortamlarında oluşturulması önerilmektedir. Bu çalışmada nöroeğitim literatürüne dayanılarak keman öğrenimine etki eden pek çok unsur öğrenci görüşleri ekseninde ortaya çıkarılmıştır. Bu doğrultuda nöroeğitimin disiplinler arası yapısından yararlanılarak öğrenme süreçleri ile ilgili başka çalışmaların yapılması, farklı düzeylerde bulunan ve keman dışında farklı çalgı branşlarına sahip öğrenciler ile yürütülmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Akyürek, R. (2018). Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi Etkinlik Sürecinin İncelenmesi. *Turkish Studies*, 13(19), 6 -76.
- Allingham, E., ve Wöllner, C. (2022). Putting Practice under The Microscope: The Perceived Uses and Limitations of Slow Instrumental Music Practice. *Psychology of Music*, 51(3), 906-923.
- Amran, M. S. - vd. (2019). Connecting Neuroscience and Education: Insight from Neuroscience Findings for Better Instructional Learning. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 7 (2), 341-352.
- Arastaman, G. - vd. (2018). Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik: Kuramsal Bir İnceleme. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Ascenso, S. - vd. (2017). Understanding the wellbeing of Professional Musicians Through the Lens of Positive Psychology. *Psychology of Music*, 45(1), 65-81.
- Babacan, E. (2014). Aday Müzik Öğretmenlerinin Piyano Eğitimi Sürecindeki Bireysel Çalışma Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-16.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Başkale, H. (2016). Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemsirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bernabé-Valero, G. - vd. (2019). Testing Motivational Theories in Music Education: The Role of Effort and Gratitude. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, 13, 172.
- Büyükkayıkçı, G. E. (2008). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Keman Öğrencilerine Uygulanan Müzikal Boğumlama Eğitiminin Temel Müzikal Boğumlama Özelliklerine Etkisi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Carew, T. J. ve Magsamen, S. H. (2010). Neuroscience and Education: an İdeal Partnership for Producing Evidence-Based Solutions to Guide 21(st) Century Learning. *Neuron*, 67(5), 685-688.
- Çelik, H., Baykal, N. B., ve Memur, H. N. K. (2020). Nitel Veri Analizi ve Temel İlkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 379-406.
- Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi. *Çukurova Sosyal Bilimler Üniversitesi Dergisi*, 25(1),217-230.

- De Bruin, L. R. (2022). Collaborative Learning Experiences in the University Jazz/Creative Music Ensemble: Student Perspectives on Instructional Communication. *Psychology of Music*, 50(4), 1039-1058.
- Deniz, J. (2020). Gagne'nin Öğretim Kuramı Temelinde Yapılandırılmış Piyano Derslerinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin İşlevselliği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 1(31), 4097-4137.
- Doğan, C. ve Tecimer, B. (2019). Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Müzik Performans Kaygı Düzeyleri (Ankara-Gazi Üniversitesi Örneği). *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 8(2), 507-523.
- Dömbekci, H. A. ve Erişen, M. A. (2022). Nitel Araştırmalarda Görüşme Tekniği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 141-160.
- Du, S. (2021). Causes and Countermeasures of Negative Psychology in Violin Performance Teaching. *Psychiatria Danubina*, 33(5), 101-102.
- Dündar, S. ve Ayvaz, Ü. (2016). From Cognitive to Educational Neuroscience. *International Education Studies*, 9(9), 50-57.
- Ericsson, K. A. - vd. (1993). The Role of Deliberate Practice in the Acquisition of Expert Performance. *Psychological Review*, 100(3), 363-406.
- Gruhn, W. ve Rauscher, F. H. (2007). The Neurobiology of Learning: New Approaches to Music Pedagogy Conclusions and Implications. In T. Rauscher, and W. Gruhn (Eds.), *Neurosciences in Music Pedagogy*, (pp. 263-278). New York: Nova Science Publishers.
- Gül, G. (2004). Birey Toplum Eğitim ve Öğretmen. *HAYEF Journal of Education*, 1(1), 223-236.
- Huberman, A. M., & Miles, M. B. (1994). Data management and analysis methods. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (428-444). Sage Publications, Inc.
- Jørgensen, H. (2002). Instrumental Performance Expertise and Amount of Practice among Instrumental Students in a Conservatoire. *Music Education Research*, 4(1), 105-119.
- Kılınçer, Ö. ve Uygun, M. A. (2013). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersinde Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. *Fine Arts*, 8(2), 206-238.
- Maynard, L. M. (2006). The Role of Repetition in the Practice Sessions of Artist Teachers and Their Students. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 167, 61-72.
- Metin, O. ve Ünal, Ş. (2022). İçerik Analizi Tekniği: İletişim Bilimlerinde ve Sosyolojide Doktora Tezlerinde Kullanımı. *AÜSBD Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Özel Sayısı*, 22(2), 273-294.
- Mustul, Ö. (2018). Lisans Öğrencilerinin Birlikte Müzik Yapma Sürecindeki Kazanımlarına İlişkin Görüşleri. *Journal of Research in Education and Teaching*, 7(3), 216-224.
- Özmenteş, S. (2013). Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Kullandıkları Çalışma Taktikleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 439-454.
- Öztürk, G. (2020). Motivation in Higher Instrumental Education: A Survey with Music Teacher Candidates in Turkey. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 15(3), 70-99.

- Pirgon, Y. (2013). Piyano Eğitiminde Günlük Çalışma Yapmanın Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi. *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 41-49.
- Prichard, S. (2017). Music Practice Instruction in Middle School Instrumental Ensembles: An Exploratory Analysis. *Bulletin of the Council for Research in Music Education* (213), 73-86.
- Punch, K. F. (2005). *Introduction to Social Research-Quantitative and Qualitative Approaches*. 2nd Edition, London: Sage Publications.
- Reid, A., ve Duke, M. (2015). Student for student: Peer learning in music higher education. *International Journal of Music Education*, 33(2), 222-232.
- Sungurtekin, K. M. (2010). Motivasyon ve Çalgı Eğitimindeki Yeri. *Fine Arts*, 5(1), 28-34.
- Şen, Y., ve Akçay, Ş. Ö. (2021). Individual Instrument Practice Habits of Professional Mucis Education Students. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(13), 1311-1342.
- Şendurur, Y. (2001). Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme Öğretme Yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 145-155.
- Şendurur, B. İ. ve Tanınmış, G. E. (2020). Keman Öğrencilerinin Yineleme Stratejilerini Kullanma Durumları. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(46), 240-251.
- Tankız, K. D. (2016). *Flüt Öğretiminde Birlikte Çalma Öğrenme Biçiminin Performans Kaygısı ve Motivasyon Düzeyine Etkisi*. Doktora tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Taşkıner Şereflioğlu, Y. ve Kılıç Mocan, D. (2021). Türkiye’de Eğitsel Nörobilim (Eğitimsel Sinirbilim) Konusunda Yapılmış Araştırmaların Analizi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 468-480.
- Topaloğlu, T. (2022). Effects of Orchestra Course On Instrument Education of Students. *Eurasia Journal of Social Sciences and Humanities*, 9(25), 82-98.
- Topdemir, T.T. (2019). *Keman Çalışma Sürecinde Isınma-Soğuma Egzersizleri*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.
- Umuzdaş, S. ve Yağız, M. (2020). Öğrencilerin Değerlendirmeleriyle Çalgı Çalışma Motivasyonlarını Olumlu ve Olumsuz Etkileyen Öğretmen Özellikleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(45), 546-557.
- Whiting, S. B. - vd. (2021). Stress and Learning in Pupils: Neuroscience Evidence and its Relevance for Teachers. *Mind, Brain, and Education*, 15(2), 177-188.
- Uyar, O. (2021). Klarnet İcraçıları İçin Bedensel ve Ruhsal Gevşeme Teknikleri ve Uygulamaları. *Balkan Müzik ve Sanat Dergisi*, 3(1), 89-106.
- Varma, S. - vd. (2008). Scientific and Pragmatic Challenges for Bridging Education and Neuroscience. *Educational Researcher*, 37(3), 140-152.
- Yalçinkaya, B. - vd. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 1583-1595.
- Yağar, F. ve Dökme, S. (2018). Niteliksel Araştırmaların Planlaması: Araştırma Soruları, Örneklem Seçimi, Geçerlik ve Güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yağışan, N. (2002). Farklı Bir Alanın Profesyonel Sporcuları Müzisyenler. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 183-194.

Zhukov, K., ve Sætre, J. H. (2022). "Play with me": Student Perspectives on Collaborative Chamber Music Instruction. *Research Studies in Music Education*, 44(1), 205-218.